

VUČKOVIĆ V.: POPULACIJE I MREŠĆENJE ALOSA FALLAX NILOTICA (GEOFFROY) U VODAMA NERETVE I SKADARSKOG JEZERA. Godišnjak Biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu. XIV, 1/2. pp. 85-178. Sarajevo, 1961.

Autor je opširno i detaljno proučio populacije naših aloza u Skadarskom i Bačinskim jezerima i u Neretvanskoj delti. One se mrijestju u Skadarskom Jezeru blizu albanske granice, na lokalitetu Tanki Rt, u Bačinskim jezerima na istočnoj strani, a u Neretvi kod Kule Norinske i Metkovića.

Ustanovljene su neke merističke razlike između navedenih populacija. Broj branhiospine raste sa starošću, ali se po tome razlikuju skadarske aloze od neretvanskih i bačinskih. Također su ustanovljene razlike u broju kičmenih pršljenova, slično kao kod broja branhiospina. Tako je i sa brojem zraka u perajama i sa brojem ventralnih krljušti.

Za posmatranje fenomena rasteća, najpodesnije su krljušti za određivanje starosti. Utvrđene su razlike između maksimalnih i auktobiljarnih dužina riba. Postoje statističke razlike dužinskog rasta riba iz ispitivanih lokalitetskog jezera su najkraće. Do pete godine i mužjaci i ženke su približno iste težine. Aloze nakon mrijješćenja gube na težini 15-30%, a kadkada i 40%. Naše aloze su teže nego aloze iz Tibra i drugih evropskih rijeka.

Početak anadromnih migracija je varijabilan (mart-april). Skadarske i bačinske aloze su polno zrele od druge godine starosti, a neretvanske se polno brzo razvijaju, ostajući u slatkoj vodi.

Aloze e suglavnom hrane ribama i rakovima Crustacea. Dr. J. Kovačević

ZUPANOVIĆ Š.: Iskorišćavanje ribljeg fonda Jadrana. Arhiv za poljoprivredne nauke. XVII, 55. pp. 28 do 42. Beograd, 1964.

Naše jadransko ribarstvo je još zadržalo neke predratne osobine. Glavna značajka predratnog ribarstva je bila da je ono bilo više manje dopunskog, a ne glavno zanimanje ribara. U sadašnjim prilikama postoje mogućnosti da naše pomorsko ribarstvo postane profesionalno i moderno. U onome pogledu najviše se je uradilo u Istarskom i zadarskom ribarstvu.

Jadransko more ima površinu od 132.500 km² sa volumenom vode od 31.7 × (10.12) m³. Prosječna mu je dubina 239.3 m. Od navedene površine, odnosno volumena koristi se ribolovni šelf do 300 m dubine 103.717 km² ili 16.7 × (10.12) m³ od ukupnog volumena. Na naše obalno područje mora od ukupne površine otpada 25%.

Ribolovna područja Jadrana se dijele u tri zone (pojas): 1. Unutrašnje more (kanali i priobalni pojas). 2. Teritorijalno more s vanjskim pojasom (zone conti-guë) i 3. Otvoreno (slobodno) more.

Mi za sada koristimo prve dvije zone. Na otvorenom moru se malo ribari, npr. lov sitne ribe u Istri, lov tuna u potezu Jabuka-Vis, kočarenje na Blitvenici, te od najnovijeg vremena lov inćuna, srdela i skuša s vanjske strane Dugog otoka.

Naše Jadransko more je siromašnije na hranjivima nego sjeverna, pa i nego neka mediteranska mora. No zato je stepen korištenja u cjelini dvaput veći no u kanalu La Manche-u i ima najveći ulov po jedinici površine u Mediteranu.

Jadran se prema procentu hranjivih soli dijeli u slijedeće zone: 1. Najbogatija zona uz Istru i sjever-zapadnu zonu do Monte Gargana, 2. Najsiromašnja zona — (srednji i južni otvoreni Jadran) i 3. Intermedijarna količina hranjiva (srednji Jadran). Produktivnost mora je veća uz obale (uticaj kopna) i pod uticajem slatke vode (sjeverni Jadran).

Stepen iskorišćavanja Jadrana u cjelini iznosi 1304 kg/km² površine tj. veći je od mogućeg ulova Mediterana (600-800 kg/km²). Maksimalni ulov talijanskih ribara je 980 kg/km².

Postoje potencijalne mogućnosti za povećanje proizvodnje na Jadranu i to za ulov pelagične (plave) ribe za 25%, dok je ulov bijele (pridnene) prekoračen u Jadranu u cjelini. No što se tiče ulova bijele (pridnene) na istočnoj, za razliku od zapadne obale je ispod dozvoljenog optimuma za 74 kg/km², te bi ga se moglo povećati za 30% povlačnim mrežama.

Ulov plave i bijele ribe može se povisiti za 50% uz neke ekonomske pretpostavke koje dominiraju našom proizvodnjom.

Dr. J. Kovačević

MILOVANOVIĆ D., ŽIVKOVIĆ A.: Sastav i dinamika planktona u ribnjaku Jegrička. Biološki institut SR Srbije. 6, 2. p. 1-30 Beograd, 1963.

Jegrička bara u Bačkoj pripada slivu Tise. Ona je 1958. prevedena u ribnjak, čija površina iznosi 580 ha sa dubinom do 1 m. Dno ribnjaka je tvrdo, tj. bivši slatinasti travnjak. Makrovegetacija je slabo zastupljena (zajednica Phragmites-Carex). Ova se makrovegetacija kroti čestim košenjem. Submerzne i flotantne flore gotovo i nema. Na plitkim poplavnim staništima je vegetacija s Polygonum amphibium.

Autorice su vršile ispitivanja u vrijeme pogona ribnjaka 1959. god., u razdoblju april-oktobar, a 1960. god. u razdoblju juni-oktobar.

Fitoplankton se sastoji od algi grupa Cyanophyta, Euglenophyta i Chlorophyta, s ukupno 170 vrsta algi. Struktura fitoplanktona je kao kod ostalih ribnjaka u Panoniji. U 1959. god. je bilo mnogo Euglenophyta (naročito vrsta roda Euglena) i odsustvo Cyanophyta. U obje godine nisu nađene epifitske, niti bentonske alge.

Analogan je slučaj strukture zooplanktona ovog ribnjaka s ostalim u Panoniji. Zooplanktonskih vrsta je utvrđeno 78, od toga: Rotatoria 55, Cladocera 18 i Copepoda 5. Protozoa sa 11 rodova nisu još determinirane. Utvrđene su neke nove zooplanktonske vrste za istraživano područje (Asplanchna girodi, Lecane grandis, Trichocerca pusilla i Daphnia cucullata).

U pogledu količine u 1959. god. je naročito bila obilna Closterium acerosum i Euglena vrste i vodeni cvijet asocijacije Anabaena-Cylindrospermum u 1960. god. Broj individua fitoplanktona je bio u 1959. god. 0,4 i 18,2 × 10⁶ ind/l, a u 1960. god. 0,7 i 280 × 10⁶ ind/l ili težinska (relativne volumetrijske vrednosti) u 1959. god. 210 mg/l, a u 1960. go. 186 mg/l.

Sezonska dinamika broja vrsti u obje godine je bila maksimalna u razdoblju august-septembar i minimum april-juli. U maksimumu je 1959. god. bila masovna pojava Closterium acerosum, a 1960. god. vodeni cvijet strukture Anabaena-Cylindrospermum.

U zooplanktonu Rotatoria dominira 1959. god. Rotatoria postiže maksimum u aprilu i oktobru, a minimum u maju. U 1960. god. se navedena grupa održala jednoliko na nekim mjestima ribnjaka, a negdje su bile vrste ove grupe i u minimumu. Cladocera po količini su druga grupa zooplanktona i to sa maksimumom 1959. god. u julu, odnosno u oktobru 1960. god. U obje godine dominira vrsta Bosmina longirostris. U 1959. god. je najviše Copepoda u junu, a u 1960. god. u augustu sa dominacijom za obje godine Acanthocyclops vernalis f. robustus.

Numerička vrijednost zooplanktona je izražena 1959. god. s tri maksimuma: april, juli i oktobar (najviše) i sa dva minimuma: maj i septembar, a 1960. god. s dva maksimuma: jun i oktobar i dva minimuma: jul i septembar. Biomasa zooplanktona u 1959. god. ima dva maksimuma (jun i oktobar) i dva minimuma (april, septembar). Prvi maksimum uslovljen je razvićem Copepoda (Acanthocyclops vernalis robusta) a druga sa Cladocera (Daphnia-vrste). Maksimum biomase u 1960. god. u oktobru podudara se sa maksimumom razvića Bosmina longirostris. U obje godine biomasa uglavnom izgrađuju Copepoda i Cladocera.

Rotatoria je mnogo individualnija, ali neznatna je količina u biomasi.

Vertikalna distribucija i fito i zooplanktona je slabija, a horizontalna bolje izražena. Ispak neke vrste Rotatoria, Bosmina i Nauplius vrsta bliže površini ribnjaka, a adultni oblici Cepopoda i Daphnia vrste su brojnije bliže dna ribnjaka.

Na osnovu dvogodišnjih istraživanja nije moguće da se odredi tip ribnjaka. Uzevši u obzir u 1959. god. masovnost Euglenophyta i Closterium acerosum ribnjak bi imao karakteristike bara, tj. plitkih stajaćih voda, a obilje vodenog cvijeta Cyanophyta sastava u 1960. god. daje obilježje plitkih stajaćih voda ribnjaka.

Pojava u zooplanktonu zajednice Bosmina — Cyclos — Daphnia ukazuje opet na regionalni značaj ispitivanja ribnjaka.

Dr. J. Kovačević

DR. MANFRED HEGEMAN: DER HECHT (Esox lucius L.) — ŠTUKA. A. Ziemsen Verlag, Wittenberg/Lutherstadt, 1964, 76 str., 43 slike, cijena 4,80 DM.

Biblioteka »Die Neue Brehm-Bücherei« ovu novu svesku br. 336 posvećuje obradi važne slatkovodne ribe — štuke.

Obrada knjige je podijeljena na slijedeća poglavlja: pored uvoda u slijedećem poglavlju daju se glavne vanjske karakteristike štuke, zatim njeno ime, položaj i njene srodnike, vanjske pojave i anatomija.

Sama anatomija je razmjerno opširno obrađena prema ostalim poglavljima, jer se posebno obrađuju želudac i probavni kanal, jetra pankreas, slezena, bubregi, gonade, plivajući mjehur, nervni sistem i osjetilni organi, te skelet.

Daljnja poglavlja su: prehrana, rast, rasplodivanje i embrionalni razvitak, uzgoj, lov, paraziti, bolesti i nakaze, štuka u narodnoj medicini i praznovjerju. Na koncu su u bibliografiji dana novija i glavni djela, napisana o štuki.

Ova biblioteka je već obradila i izdala niz sličnih knjiga o važnijim slatkovodnim ribama, pa evo sada ovom knjigom o štuki nadopunjava svoju seriju.

Štuka je važna riba ne samo u Demokratskoj Republici Njemačkoj, gdje poslije šarana po ulovu dolazi na prvom mjestu, već i u čitavoj ostaloj Evropi, gdje pored sportske, ima sve veću i gospodarsku vrijednost.

Knjiga je lagano i zanimljivo pisana pa je toplo preporučamo svim zainteresiranim.

Ing. Ivo Sabioncello

I S P R A V A K

U broju 4/1964. god. »Ribarstvo Jugoslavije« u odštampanom radu ekipe Instituta za slatkovodno ribarstvo u Zagrebu, koja je vršila ribarsko-biolška ispitivanja Vranskog jezera, na str. 82 pogriješno je kod preloma lista izostavljen član ekipe prof. Vlatko Bralić i član ekipe prof. Ljubica Debeljak, što ovim ispravljamo tako da puni tekst naslova glasi: Ing. Ivo Sabioncello, prof. Sibila Marko, ing. Dobrila Habeković, prof. Vlatko Bralić, prof. Ljubica Debeljak — Institut za slatkovodno ribarstvo, Zagreb — »Ribarsko-biolška ispitivanja Vranskog jezera«.

POSLOVNO UDRUŽENJE PRIVREDNIH ORGANIZACIJA
SLATKOVODNOG RIBARSTVA

»KORNATEXPORT«
ZAGREB

TRG REPUBLIKE 3/1

Telefoni: 24-203 i 23-249 — Telegram: KORNATEKSPORT — ZAGREB

I Z V O Z I :

SVE VRSTI RIBA U ŽIVOM I POLEDENOM STANJU, PLEMENITE
SLATKOVODNE RAKOVE, ŽABE, KORNJAČE, REPTILJE, PIJAVICE,
SPUŽVE I OSTALE PROIZVODE SVOJIH ČLANOVA.

U V O Z I :

SVU OPREMU I REPRODUKCIJONIM MATERIJAL ZA POTREBE
SVOJIH ČLANOVA.

POSLOVNICA :

BEOGRAD, Alekse Nenadovića 19, telefon: 46-821

Vrši prodaju sve ribe članova udruženja na domaćem tržištu te nabavku domaćeg reprodukcijonog materijala.